

ИЗВЈЕШТАЈ

са једнодневних савјетовања са васпитачима, директорима и стручним сарадницима јавних и приватних предшколских установа Републике Српске

Једнодневна савјетовања са васпитачима и стручним сарадницима јавних и приватних предшколских установа РС, одржана су у периоду од 15.08. до 01.09. 2018. године. Савјетовања су одржана на девет локација са дванаест група.

Одржана су у складу са планом савјетовања које је Завода благовремено доставио путем своје веб странице.

Савјетовањем су обухваћене двије циљне групе. Једну групу су чинили васпитачи јавних и приватних предшколских установа а другом групом су били обухваћени стручни сарадници свих јавних и приватних предшколских установа.

Број васпитача, стручних сарадника и директора присутних на савјетовањима био је нешто мањи у односу на претходне године. Наиме, прошле године број присутних је био 462 од чега је било 423 васпитача и 39 стручних сарадника.

Овогодишње присуство савјетовањима дато је у табели из које се види да је на 12 група било присутно 376 васпитача, стручних сарадника и директора јавних и приватних предшколских установа. Свега 19 стручних сарадника је присуствовало савјетовању. Много је разлога због оваквог одзива али је најизраженији тај што је период савјетовања и период интензивног кориштења годишњих одмора, и установе нису биле у прилици да организују посао и обезбједе да васпитачи и стручни сарадници, у већем броју дођу на савјетовање.

Ред. Бр.	Циљна група	Број група	Број присутних
1.	Васпитачи јавних и васпитачи, стручни сарадници и директори приватних предшколских установа	11	357
2.	Стручни сарадници јавних и приватних предшколских установа	1	19
	УКУПНО	12	376

I Васпитачи јавних и приватних предшколских установа

Савјетовање за ову циљну групу је организовано на осам локација са једанаест група чији је преглед са датумом одржавања и бројем присутних дат у доњој табели.

Из табеле се види да је на дванаест група било присутно 357 што је мање у односу на прошлу радну годину. И ове године из неких локалних заједница васпитачи нису присуствовали. То су васпитачи са Приједорске регије (из Новог Града, Козарске Дубице и Костајнице) и са Сарајевско – Романијске регије (Рогатица, Чајничке, Фоча и Вишеграда). Васпитачи из Вишеграда су се касније прикључили васпитачима Херцеговачке регије. Такође и велики број васпитача из

приватних предшколских установа није био присутан. Већина су оправдала свој изостанак а неки су се жалили да нису били благовремено обавјештени. Чињеница је да је друга половина августа период колективних одмора (који имају одобрење од оснивача за кориштење истог) или је већина радника на одмору па је било тешко или немогуће организовати процес рада, уколико би и ти васпитачи били одсутни. Из тих разлога домаћини савјетовања (Добој и Пале) су тражили да се помјери термин савјетовања. И ове године, као и претходних ДВ „Миља Ђукановић“ из Мркоњић Града, тражила је и добила одобрење од оснивача да у вријеме савјетовања затворе вртић за дјецу како би сви могли присуствовати савјетовању.

Преглед локација савјетовања, датума и броја присутних

Ред. бр	Локација	Вријеме одржавања	Број присутних
1.	ЈУ за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Приједор	15.08. 2018. године	13
2.	ДВ „Невен“ Бања Лука	16.08.2018. године	37
3.	ДВ „Невен“ Бања Лука	17.08.2018. године	34
4.	ДВ „Невен“ Бања Лука (приватни сектор)	18.08. 2018. године	29
5.	ДВ „Невен“ Бања Лука	18.08.2018. године	34
6.	ДВ „Мајке Југовића“ Добој	21. 08. 2018. године	40
7.	ДВ „Наша радост“ Зворник	22. 08. 2018. године	34
8.	Центар за предшколско васпитање и образовање ДВ „Бубамара“ Пале	23.08.2018. године	25
9.	ДВ „Миља Ђукановић“ Мркоњић Град	28.08.2018. године	26
10.	ДВ „Лепа Радић“ Градишка	29.08.2018. године	35
11.	Ју за предшколско васпитање и образовање Требиње	01.09. 2018. године	48
	УКУПНО		357

Циљ савјетовања је јачање професионалних компетенција васпитача за квалитетнију подршку дјечијем развоју и примјену програма предшколског васпитања и образовања Републике Српске.

У том смислу је и направљен и реализован програм савјетовања:

1. Утисци из праксе: запажања инспектора-просвјетног савјетника током стручно-педагошких увида у рад васпитача
2. Размјена искуства: изношење примјера добре праксе
3. Упознавање са стандардима рада васпитача и водичем за васпитаче
4. Остала питања

Облик рада

Савјетовање је почињало power point презентацијом у којој су била представљена интегрисана запажања са различитих врста увида: увида у рад васпитача, интервентних увида и увида у општу организацију предшколске

установе. Представљена су искуства која имају карактер општег обрасца примјера добре праксе али и искуства за које се може рећи да имају карактер „почетничке грешке“, будући да је велики дио увида био обављен код почетника и неискусних васпитача. Нажалост, знатан број њих ради сам у васпитној групи, што додатно усложњава њихов професионални статус.

Обрасци понашања васпитача током увида посматрани су из два угла и то:

- Односа према задатку и
- Односа према дјечи

Обрасци који се појављују из перспективе односа према задатку су: мотивисаност за што бољу припрему и организацију учеће активности (креативне и инспиративне активности, занимљиви дидактички материјали и разноврсне стратегије учења и поучавања као и медији увођења дјече у активности: позоришне представе, приче у сликама, приче кроз симболичке игре и сл. За све васпитаче се може рећи да су били посвећени и усмјерени на задатак.

Однос према задатку из перспективе планирања и припремања за васпитно-образовни рад је сљедећи: све боље и боље планирање почевши од годишњих, етапних па до процесних планова. Као општи образац се издваја још увијек проблематични општи и додатни исходи и аконтекстуалне активности; не види се веза између активности и исхода који су планирани. Ипак, најснажнији образац који се појављује јесте: неинтерактивност процесних и етапних планова. Таква документација шаље поруку о нереклексивности васпитача, односно о непромишљању о процесу учења и развоја дјече. Неинтерактивност планова снажно „поручује“ о одсуству пажње васпитача и недостатку праћења дјече током игре и учења и уочавања њихових интересовања. Наглашен је захтјев васпитачима да обрате пажњу на планирање васпитно – образовног рада и своје планове учине интерактивним. Тиме се шаље порука да се промишља о процесу учења и развоја дјече, о континуитету учења и на најбољи начин осликава „рефлексивног васпитача“. Коначно, рефлексивног васпитача и такву врсту припреме захтијева и званична педагошка документација: радна књига за предшколске установе и књига праћења развоја и учења дјетета.

Образац из перспективе односа према дјечи је изузетно коректан. Сви васпитачи су и током увида и током дугогодишње праксе увијек показивали изузетно коректан однос и сви су чинили да се дјеча осјећају добро, заштићено, сигурно и вољено. Ипак највећи број интервентних увида, којих је савким даном све више, је генерисан „некоректним односом“ васпитача или установе према дјечи. Иако је током интервентних увида доказано да се углавном притужбе неосноване, пред васпитаче се поставља нови изазов а то је да интензивније и посвећеније раде са родитељима и усаглашавају међусобне односе.

Образац који се наметнуо је давање недовољно јасних инструкција дјечи што имплицира на незаинтересованост васпитача за оно што дјеча треба да ураде, те недовољно или неадекватно похваљивање дјече за процес рада.

Понуђене су три врсте питања (из три перспективе) које могу бити од користи за промишљање о дјечи и њиховом процесу рада и основа за планирање а тиме и базична подлога за практиковање рефлексивне, те питања која не представљају планирање.

Након претентације васпитачи су подијељени у седам група и свака група је добила по пар материјала „Водич за васпитаче“ и „Стандарди рада васпитача“. Иначе су поменути материјали рађени у организацији НВО „Step by step“ али су га радили представници образовних власти БиХ па тиме и Министарства просвјете и културе Републике Српске и Републичког педагошког завода. Материјал је направљен с циљем уједначеног разумјевања послова васпитача и конзистентне подршке развоју и учењу предшколске дјеце. Иначе, подручја рада васпитача у овим материјалима је потпуно усаглашена са званичним документима Законом и подзаконским актима која уређују област предшколско васпитање и образовање Републике Српске.

Све групе су имале исти задатак: да прочитају по једно подручје рада, у групи продискутују и одговоре на два питања:

1. Да ли им је све јасно?
2. Има ли нешто што их је изненадило?

Након рада у групама представници свих група, сада у форуму, су износили своја запажања и са цијелом групом су дијељене информације које обухватају то подручје рада.

Циљ оваквог рада је боље упознавање васпитача са материјалима и мотивисање да их користе као подсетник за професионално и компетентно обављање својих радних задатака.

Вјерујем да смо успјели у том науму.

На једној локацији, односно у Требињу, савјетовање је помогла васпитачица Рада Бутулија, која је на практичном примјеру показала како се може вршити формативно праћење и процјењивање учења и развоја дјеце.

На локацијама у Мркоњић Граду и Градишци, домаћини су имали кратку презентацију о раду и активностима у протеклој години и на тај начин поздравили све присутне.

У Градишци је и васпитачица из Србца, Богдана Девић, представила један веома занимљив пројекат који је радила са дјецом а то је „Вода“. Видјели смо много занимљивих, инспиративних а прије свега корисних учећих активности које је организовала са дјецом. Оно што је посебно вриједно јесте да је пошла од онога што дјеца не знају/знају о води и на тим основама је градила њихова нова сазнања, стављајући их у улогу малих истраживача. Дакле, кроз пројектно планирање дјеца ове васпитне групе и у разним окружењима су истраживали одакле вода долази и њене карактеристике. На крају пројекта су „Славили успјех“ излажући на паноу све оно што су радили и урадили, сазнали о води: самостално истражујући и експериментишући или уз помоћ васпитачице и других особа са којима су се сусретали током трајања пројекта.

Са задовољством може се закључити да је савјетовање на свим групама било успјешно. Радило се у доброј атмосфери гдје су васпитачи били охрабрени да „подијеле“ знање и примјере добре праксе и тиме међусобно уче.

Домаћини свих група (осим Бање Луке) су се били изванредни. Обезбједили су добре услове за рад: од технике, угодне просторије до освјежења и закуске на чему им се и овим путем захваљујемо.

II Савјетовање са стручним сарадницима јавних и приватних предшколских установа

Ред. бр	Локација	Вријеме одржавања	Број присутних
1.	ДВ „Марија Мажар“ Бања Лука	30.08. 2018. године	19

Као што се види из табеле, савјетовање са стручним сарадницима је одржано у ДВ „Марија Мажар“ у Бањој Луци. Такође се види да је био мали одзив и да је од њих 35, колико их има у дјелатности, било присутно свега 19. Многи су се јавили да због значајних догађаја у локалној заједници (отварање нових вртића или проширења објеката вртића) неће моћи присуствовати, неки нису били обавјештени а неки су били скупа на Активу директора јавних предшколских установа који се исти дан одржавао у ДВ „Невен“ у Челинцу.

Главни носилац савјетовања је била Александра Вујмиловић, која је представила истраживање којим се бавила током претходне године. Истраживање је везано за Процесни квалитет чији је циљ био освјешћивање васпитача за цјеловиту/холистичку подршку учењу и развоју дјецe кроз квалитетније планирање.

Претходно су стручни сарадници из ДВ „Лепа Радић“ из Градишке, Марко Котур и Слађана Тамбур, дали осврт на Радне књиге за стручне сараднике.

Закључено је да стручни сарадници из Градишке доставе кориговану Радну књигу за стручне сараднике и да се наком прегледа од стране инспектора-просвјетног савјетника стави на сајт РПЗ те да се као таква преузме и користи као званичан документ.

Такође је договорено да сви стручни сарадници, прије свега педагози ураде истраживање по узору на истраживање и представљене резултате које је изнијела Александра које је радила на узорку од 20 васпитних група и 40 васпитача Центра за предшколско васпитање и образовање из Бање Луке.

Договорено је да ће РПЗ урадити дизајн истраживања и ући у лонгитудинално истраживање (и лонгитудиналну студију) које се планира радити три наредне године.

Све предшколске установе које имају стручне сараднике, јавне и приватне, биће укључене у истраживање, чиме се жели дубље проучавати и његовати процесни квалитет предшколског васпитања и образовања.

Договорено је да ће до краја септембра 2018. године РПЗ прослиједити информацију и упутство о истраживању.

Као и савјетовања са васпитачима и ово је било успјешно.

Општи закључак са свих група да је савјетовање било добро припремљено, организовано и реализовано.

Захваљујем се домаћину савјетовања, Центру за предшколско васпитање и образовање и домаћинима ДВ „Марија Мажар“ из Бање Луке на обезбјеђеном простору и освјежењу.

Посебну захвалност изражавам Александри Вујмиловић, педагогу Центра за предшколско васпитање и образовање из Бање Луке која је и ове године, са тако квалитетним начином рада и квалитетним истраживањем мотивисала и остале педагоге да уђу у истраживање процесног квалитета у својим устновама те Марку Котуру, психологу и Слађани Тамбур, педагогу на рефлексји Радне књиге за стручне сараднике и приједлозима за корекцију.

Стака Николић

инспектор-просвјетни савјетник за предшколско
васпитање и образовање

Бањалука, 10. септембар 2018.године